

Locul și rolul bibliotecilor publice în contextul actual

Résumé: On croyait avoir tout dit du rôle des bibliothèques publiques. Mais il suffit de regarder les choses dans un contexte nouveaux pour s'apercevoir qu'il en reste plein à dire. C'est ce que pense l'auteur de cet article, qui propose une vision sur la position et le rôle des bibliothèques publiques en Roumanie, pendant cette période de transition.

(bibliotecă publică; management; achiziții; automatizare; cooperare; relații internaționale; servicii)

Colectivul redacțional ne-a solicitat ca, în dubla calitate de președinte al ABBPR și de director al Bibliotecii Naționale, să oferim un material pentru numărul doi al revistei, referitor la locul și rolul bibliotecii publice în contextul actual, adică în perioada de tranziție.

Nimic mai simplu, dar și mai complicat!

Simplu, întrucât bibliotecile din România nu au o evoluție aparte în raport cu celelalte structuri instituționale din societatea românească. Pe scurt, nu o duc nici mai bine, nici mai rău decât ceilalți.

Complicat, deoarece credem că timpul care s-a scurs din decembrie '89 și până în prezent a fost insuficient ca să permită niște rezultate notabile.

Schimbările radicale petrecute în urmă cu cinci ani în societatea românească au avut în mod indubitabil repercusiuni și în lumea bibliotecară. De la o nouă concepție în ceea ce privește dezvoltarea colecțiilor bibliotecilor (accent pe domenii ignorate în filosofie, religie, politologie, management, marketing etc.) și până la impunerea unor noi raporturi în relațiile bibliotecare internaționale și adoptarea unei politici de automatizare a tratării informației și a serviciilor într-un ritm rapid, bibliotecile și bibliotecarii au fost confrunțați în primul rând cu schimbarea mentalității.

Desprinderea de vechile șabloane paternaliste și acordarea unei reale autonomii decizionale nu a avut în toate cazurile un impact pozitiv: există încă rețineri din partea conducerilor bibliotecilor

în asumarea în mod conștient a elaborării de programe culturale proprii de dezvoltare. Tendința de înlocuire a raporturilor de subordonare profesională cu o comunicare reală între specialiștii din bibliotecile publice din rețea, cu alte cuvinte promovarea unui dialog profesional veritabil, nu este încă semnificativă.

De asemenea, întrebări fundamentale pentru viața bibliotecară românească n-au primit încă răspunsuri clare:

-care este rolul bibliotecii ca element strategic al reformei?

-cum este receptată biblioteca de factorii politici din România?

-beneficiază bibliotecile de un cadru legislativ adecvat și de finanțare corespunzătoare?

-cum pot fi impuse noi forme de perfecționare profesională (în conformitate cu standardele internaționale) și care este statutul bibliotecarului în societatea actuală?

Asupra chestiunilor de mai sus se revine cu obstinație ori de câte ori se ivește prilejul (consfătuiri, colocvii, simpozioane etc.), dar aceasta nu înseamnă că se întrevede și o rezolvare a lor în viitorul apropiat.

De aceea se impune o coordonare a eforturilor tuturor bibliotecarilor în scopul unei analize riguroase a stadiului în care se găsesc bibliotecile din România, o evaluare corectă din interiorul profesiei și avansarea unor soluții viabile pentru îmbunătățirea situației sub toate aspectele.